

central styring på den ene side og ønsket om lokal handlefrihed på den anden side. Det er en afvejning, som i sagens natur kan falde forskelligt ud fra område til område.

Desuden kan der være en række situationer, hvor hensynet til borgernes retssikkerhed tilsiger en mere detaljeret styring. Dette hensyn er begrundelsen for en række af de proceskrav, som er indeholdt i lovgivningen.

Endvidere kan der være områder, hvor den lokale autonomi må vige af hensyn til overordnede økonomiske rammer.

Endelig er det velkendt, at der er grænser for, hvor store forskelle i serviceniveau borgerne vil acceptere. På de enkelte serviceområder vil der være fastsat en række nationale kvalitetsstandarder og faglige standarder, som kommunerne skal følge. På en række centrale områder vil nationale mål og rammer også i fremtiden sætte grænser for kommunernes handlefrihed.

Omvendt er der samtidig en lang række områder, hvor det kommunale selvstyre kan komme til udfoldelse. På disse områder gælder det om gennem mindre detailstyring at øge kommunernes handlefrihed til at tilrettelægge opgavevaretagelsen ud fra lokale forhold. På den måde kan kommunerne få mulighed for at levere en mere fleksibel og sammenhængende service, der kvalitetsmæssigt lever op til de lokale borgeres ønsker og behov. Et stærkt kommunalt selvstyre handler således også om, at kommunalbestyrelsen tilsvarende giver de enkelte institutionsledere øget handlefrihed i institutionens opgavetilrettelæggelse.

Den overordnede målsætning om større handlefrihed lokalt er da også afspejlet i lovgivningen vedrørende udmøntningen af kommunalreformen. Der er ikke blot tale om at samle et større opgaveansvar i kommunerne, men også om, at kommunerne får større handlefrihed i tilrettelæggelsen af de kommunale opgaver. Kommunernes styrkede rolle på sundhedsområdet lægger således op til, at kommunerne selv er med til at forme udviklingen i de kommende år. Samlingen af de sociale opgaver i kommunerne giver ligeledes kommunerne mulighed for selv at tilrettelægge en sammenhængende service i forhold til borgerne. Når det gælder den fysiske planlægning, har kommunerne også fået et nyt og stort råderum. I bilaget (ikke optrykt her) til redegørelsen er der en beskrivelse af de opgaver, som kommunerne får tilført i forbindelse med kommunalreformen.

Det skal understreges, at regeringen er åben overfor at give kommunerne flere frihedsgrader, der har til formål at gøre det muligt at levere service på et højere kvalitetsniveau og med en bedre udnyttelse af ressourcerne.

Spørgsmålet om lokal handlefrihed handler også om, at kommuner og regioner er gode til at håndtere enkeltsager, så der ikke opstår et politisk pres for at overveje central regulering i en eller anden form på det pågældende område.

Med større handlefrihed følger også et større ansvar, og det handler overordnet om, at man lokalt tager fuldt ansvar for egne politiske beslutninger. En virkeliggørelse af visionen om et stærkt kommunestyre kræver videre, at kommunerne udfylder det kommunale selvstyre med gode lokale kvalitetsløsninger og dokumenterer de opnåede resultater. For mere mål- og rammestyring må nødvendigvis ledsages af en forpligtelse til at dokumentere de opnåede resultater. Det bliver derfor en væsentlig udfordring i samarbejde med kommunerne at få etableret mere dokumentation af resultaterne.

Dokumentationen skal foregå på en smidig og sigtsmæssig måde. Et væsentligt element i kvalitetsreformen vil være at sikre, at kommunerne tilvejebringer dokumentation for kvaliteten af den leverede service, og at borgerne får klar besked herom.

For kommuner og regioner vil der tillige være en vigtig gevinst indbygget i kravet om dokumentation, idet dokumentationen samtidig kan indgå i det løbende arbejde med at udvikle kvalitet og effektivitet i den lokale opgavevaretagelse.

God mål- og rammestyring forudsætter, at der er enighed om opfølgning og konsekvenser ved manglende målopfyldelse.

Regering og Folketing skal kunne have tillid til, at aftalte mål og rammer faktisk overholdes. Kommuner og regioner og deres respektive organisationer har derfor en forpligtelse til at gøre en indsats for at sikre målopfyldelsen og derved skabe et troværdigt aftalesystem.

Der er som nævnt enighed mellem regeringen og kommunerne om de overordnede principper for de kommende års udvikling i styringsrelationerne mellem stat og kommune. I den forbindelse er der også enighed om at følge udviklingen i det kommunale selvstyre i de første år efter kommunalreformens gennemførelse.

Det er ikke enkelt at måle omfanget af det samlede kommunale selvstyre. Der er igangsat en tæt dialog mellem regeringen og KL om,